

विभागात प्रलंबित असलेल्या आश्वासनांची व अन्य संसदीय आयुधांची पूर्तता करण्याकरीता सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली आश्वासन पूर्तता समिती गठीत करून वेळोवेळी आश्वासने निकाली काढणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : विपसंआ-२०२२/प्र.क्र.७५(भाग-४)/प्रशा-४

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २१/११/२०२५

संदर्भ : संसदीय कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक विपआ २०२३/प्र.क्र.४२/चार, दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२५.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अधिवेशन कालावधीत उभय सभागृहात कामकाजादरम्यान मा.मंत्री तसेच मा.राज्यमंत्री महोदयांकडून आश्वासने दिली जातात. त्या आश्वासनांवर विहीत कालावधी (९० दिवस) कार्यवाही करून त्यांची पूर्तता करणे ही संबंधित विभागाची वैधानिक जबाबदारी आहे. तथापि क्षेत्रिय कार्यालयांकडून पाठपुरावा करण्यात न येणे, आश्वासन पूर्ततेच्या दृष्टीने आवश्यक निर्णय विहीत मुदतीत न घेणे या व अन्य प्रशासकीय कारणास्तव आश्वासने मोठ्या प्रमाणावर विभागात प्रलंबित असल्याचे आढळून आले आहे. ही बाब गंभीर असून उभय सभागृहांच्या आश्वासन समितीने याबाबत वेळोवेळी तीव्र नापसंती व्यक्त केली आहे. तरी प्रत्येक विभागात प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्याच्या दृष्टीने त्वरित कार्यवाही करण्यासाठी कार्यासनांना व क्षेत्रीय कार्यालयांना सूचना देण्यासाठी सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली कायमस्वरूपी आश्वासन व अन्य संसदीय आयुधे पूर्तता समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अधिवेशन कालावधीत उभय सभागृहात कामकाजादरम्यान मा.मंत्री/राज्यमंत्री महोदयांकडून देण्यात आलेल्या आश्वासनांची विहीत मुदतीत पूर्तता करण्यासाठी व विभागात दीर्घ कलावधीपासून प्रलंबित असलेली आश्वासने व अन्य संसदीय आयुधे त्वरीत निकाली काढण्यासाठी खालीलप्रमाणे आश्वासन व अन्य संसदीय आयुधे पूर्तता समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	समिती सदस्य	पद
१	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, कौ.रो.उ.ना.वि., मुंबई	अध्यक्ष
२	सह/उप सचिव (विधानमंडळ समन्वय कक्ष), कौ.रो.उ.ना.वि., मुंबई	सदस्य
३	सह/उप सचिव/वि.का.अ., कौ.रो.उ.ना.वि., मुंबई (उपलब्धतेनुसार)	सदस्य
४	कक्ष अधिकारी, कौ.रो.उ.ना.वि., मुंबई (समन्वय)	सदस्य सचिव

२. विभागाच्या समन्वय कक्षाने करावयाचे काम:-

- विभागात प्रलंबित आश्वासनांची स्वतंत्र नोंदवही ठेवावी व नोंदवहीतील प्रलंबित आश्वासनांची यादी दर महिन्याच्या १ व १५ तारखेला अद्यायावत करावी. सदर यादी वेळोवेळी संसदीय कार्य विभाग व महाराष्ट्र

विधानमंडळ सचिवालय यांच्याशी समन्वय साधावा व नोंदींची समतोलता साधावी. काही तफावत असल्यास त्याचे निराकरण करून घ्यावे.

- ii) समन्वय अधिकारी यांनी आश्वासनांची स्वतंत्र नोंदवही अद्यावत ठेवण्यात येते, याची तपासणी महिन्यातून एकदा स्वतः करावी.

३. आश्वासन पूर्तता समितीचे कार्य:-

i) विभागाच्या समन्वय अधिकारी यांनी समितीच्या बैठकीत विभागात प्रलंबित असलेल्या सर्व आश्वासनांची यादी सादर करावी.

ii) आश्वासन पूर्तता समितीने दर पंधरा दिवसांनी विभागातील प्रलंबित आश्वासनांचा व अन्य संसदीय आयुधांचा नियमितपणे आढावा घेणे आवश्यक आहे व आश्वासनांची कार्यपूर्तता करून विभागात आश्वासने प्रलंबित राहणार नाहीत, याची समितीने दक्षता घ्यावी.

iii) प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्यासाठी करावयाची उपाययोजना व यासंदर्भात प्रत्येक कार्यासनास द्यावयाची मुदत व यासंदर्भात प्रत्येक आश्वासनाचा आढावा घेण्यात यावा. प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्यासाठी प्रत्येक कार्यासनात तसेच क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनाही कालमर्यादा निश्चित करून देण्यात यावी व पुढील बैठकीत त्याचा आढावा घेण्यात यावा.

iv) दोन वर्षांपेक्षा अधिक कालावधीपासून प्रलंबित आश्वासनांची यादी सादर करावी. अशी प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्यासाठी कालमर्यादा निश्चित करून सर्वप्राथम्याने कार्यवाही करावी.

v) प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्यासाठी क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना कालमर्यादेत अहवाल पाठविण्यासंदर्भात - अनेकवेळा आश्वासने क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांकडून अहवाल प्राप्त न झाल्याने विभागात प्रलंबित राहतात. अशा आश्वासनांची माहिती/अहवाल घेऊन क्षेत्रिय अधिकारी यांना सदर बैठकीस निमंत्रित करण्यात यावे. जेणेकरून त्या आश्वासनांची माहिती त्वरीत मिळू शकेल व आश्वासने निकाली काढता येतील.

vi) ज्या आश्वासनांची पूर्तता होऊ शकत नाही, ती आश्वासने वगळण्याबाबत समिती प्रमुख, आश्वासन समिती यांना करावयाच्या विनंतीबाबत निर्णय घेणे.

vii) अन्य विभागाकडून आश्वासन हस्तांतरणासंदर्भात आलेल्या नस्त्यांची यादी समन्वय अधिकारी यांनी सादर करावी व आश्वासनांचे हस्तांतर मान्य करण्यात यावे किंवा कसे, या संदर्भात सुस्पष्ट निर्णय घेऊन सदर नस्त्या संबंधित विभागास १५ दिवसांच्या आत परत करण्याबाबत संबंधित कार्यासनास निर्देश देण्यात यावेत.

viii) अन्य विभागात हस्तांतरणासाठी प्रलंबित असलेल्या नस्त्यांची यादी समन्वय अधिकारी यांनी सादर करावी व याबाबत संबंधित विभागाकडे केलेल्या पाठपुराव्याची माहिती देण्यात यावी. सचिव स्तरावर पाठपुरावा करणे आवश्यक असल्यास, त्याप्रमाणे सदर बैठकीत निर्णय घेण्यात यावा. तसेच संबंधित विभागात नस्ती १५ दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी प्रलंबित असल्यास, ही बाब अधिनिर्णयार्थ सामान्य प्रशासन विभाग (र.व.का.) यांच्या निर्दर्शनास आणण्याबाबत निर्णय घेण्यात यावा.

xi) आश्वासन पूर्तता समितीने दर पंधरा दिवसांनी लक्ष निर्धारित करून प्रलंबित आश्वासने व इतर संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासंदर्भात योग्य ती कार्यवाही करणे.

x) मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांच्याकडून शासनाच्या वतीने जी आश्वासने देण्यात येतात, त्या आश्वासनाची पूर्तता आश्वासन दिल्याच्या दिवसापासून १० दिवसांच्या आत करणे आवश्यक आहे. ज्या आश्वासनांची पूर्तता अपरिहार्य कारणामुळे विहित मुदतीत म्हणजेच १० दिवसांत करणे शक्य नाही अशा प्रकरणी ही बाब योग्य स्पष्टीकरणांसह कार्यासनाने आश्वासन समितीच्या निर्दर्शनास आणावी व माहिती पाठविण्याकरिता मुदतवाढ मागवून घ्यावी.

xi) एखाद्या आश्वासनाच्या संदर्भात इतिवृत्तातील आशय लक्षात घेता, त्यावर कोणतीही कार्यवाही अपेक्षित नाही असे वाटल्यास, किंवा प्रदीर्घ काळ होऊनही एखाद्या आश्वासनाची पूर्तता परिस्थितीनुरूप शक्य नसल्यास, सदरची बाब योग्य त्या समर्थनासह मा. मंत्री अथवा राज्यमंत्री महोदयांच्या स्तरावरुन पत्राद्वारे मा. समिती प्रमुख, आश्वासन समिती यांच्या निर्दर्शनास द्यावी व सदर आश्वासन वगळण्याची विनंती मा. समिती प्रमुख, आश्वासन समिती यांना करावी.

३. सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक क्रमांक २०२५११२११७२५१३७७०३ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(विनोद चौधरी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. मंत्री, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.मुख्य सचिव यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) अपर मुख्य सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.प्रधान सचिव/सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ६) सचिव, संसदीय कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) आयुक्त, कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता आयुक्तालय, नवी मुंबई.
- ८) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ९) संचालक, महाराष्ट्र राज्य, कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुलुंड, मुंबई
- १०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी, मुंबई.
- ११) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटी, मुंबई.
- १२) कुलगुरु, रत्न टाटा महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विद्यापीठ, मुंबई.
- १३) सर्व सह सचिव/उप सचिव/ अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग मंत्रालय, मुंबई. मंत्रालय, मुंबई.
- १४) निवडनस्ती.